

Nederlandse literatuur blijft niet onopgemerkt in het buitenland

Onderzoekers uit meer dan vijftien landen werken samen om de verspreidingsgeschiedenis en ontvangst van Nederlandse literatuur in kaart te brengen. Het onderzoek wordt ondersteund door een database met gegevens over bewerkingen en vertalingen. *Katalin Márton (Eötvös Loránd Universiteit, Boedapest)*

Het NWO-project *Het is niet onopgemerkt gebleven. An International Network Studying The Circulation of Dutch Literature (CODL)* houdt zich bezig met de overdracht en verwerking van Nederlandse literatuur binnen en buiten het Nederlandse taalgebied. In het project doen ongeveer honderd onderzoekers en neerlandici onderzoek naar elf voorbeeldteksten uit de Nederlandstalige literaire canon, van de middeleeuwse Liederen van Hadewijch tot *De helaasheid der dingen* van Dimitri Verhulst.

Deelnemers aan de elf CODL-werkgroepen inventariseren vertalingen en andere bewerkingen van de ca-

Uit de film 'De helaasheid der dingen' naar het boek van Dimitri Verhulst bron Menuet/idtv film

susteksten in een gemeenschappelijke database. De vrij toegankelijke database wordt door de projectleden in de loop van hun onderzoek voortdurend uitgebreid. De bedoeling is om aan het eind van het project, in 2015, een volledige database te hebben waar alle bewerkingen van de casusteksten in te vinden

zijn. Hiermee wordt het mogelijk de verspreiding van Nederlandse literatuur in kaart te brengen.

De digitale database is letterlijk grensoverschrijdend. Ze maakt het mogelijk om op internationaal niveau onderzoeksmateriaal te delen en inzicht te krijgen in anderms onderzoek. Zo bevordert de data-

base de samenwerking van neerlandici uit verschillende landen en helpt ze bij de uitwisseling van expertise. Dat is vooral belangrijk voor de Neerlandici die buiten Nederland en Vlaanderen in een zeker isolement hun werk doen.

codl.nl

Eerste Nederlandse THATCamp blijkt leerzame unconference

Een conferentie zonder vooropgezet programma, waar technologen en geesteswetenschappers van alle kennisniveaus elkaar ontmoeten en samen de bijeenkomst maken, kan dat? *Peter Boot*

Het bleek te kunnen, getuige *The Humanities and Technology Camp*, het eerste Nederlandse THATCamp op 14 en 15 januari jongstleden bij het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, mede georganiseerd door het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap. De aanleiding was de lancering van het platform *historici.nl* (zie de vorige E-data & Research). E-data vroeg drie bezoekers om een impressie.

Open en vriendelijk

Lex Heerma van Voss, directeur Huygens ING: "Zo'n unconference brengt mooie anarchistische praktijken boven. Datum, plaats en het onderwerp worden bepaald, maar verder is de invulling *bottom-up* en bijna vrijwillingvrij. De onderwerpen van de sessies werden aangevraagd door de deelnemers. Niet door een programmacommissie geaccepteerd, maar in een plenaire vergadering van de 80 deelnemers aan het begin van de dag besproken en aangevuld. Er waren inleiders,

maar het debat bepaalde of zij hun geplande betoog afstaken of dat de aandacht al doende verlegd werd. In plaats van presentaties waren het werkelijk inleidingen op een opmerkelijk open en vriendelijk debat. Dat bleek heel goed te kunnen leiden tot nieuw inzicht in de bruikbaarheid van software voor kwalitatief onderzoek of tot een suggestie hoe het aanbod historische kranten van de KB bruikbaar gemaakt kan worden voor historisch onderzoek."

Leerrijke ervaring

Erik Tjong Kim Sang, computertaalkundige bij het Meertens Insti-

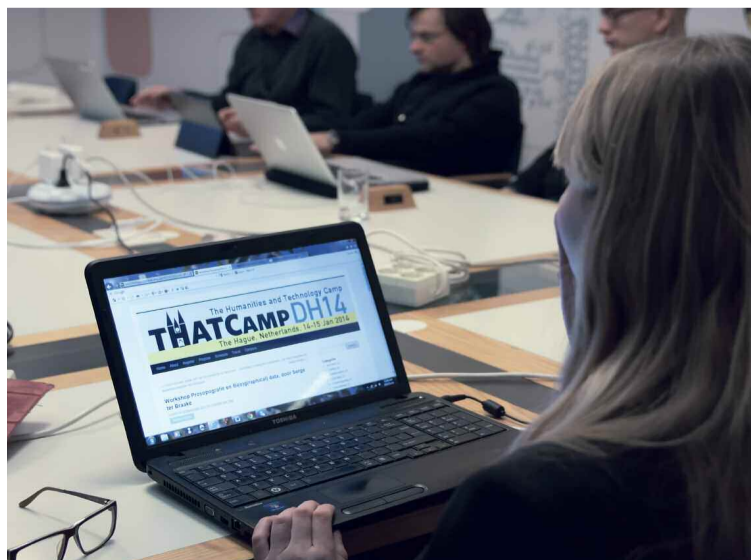
tuut: "Meteen na de inleiding werd aan de deelnemers gevraagd welke onderwerpen ze wilden bespreken. Deze onderwerpen werden verdeeld in 16 workshops van anderhalf uur. Zelf bezocht ik een workshop over digitale tools voor historici en een workshop over Wikipedia. Het formaat van de bijeenkomst is mij goed bevallen. Het was geen probleem om in de eerste sessie genoeg onderwerpen voor de workshops te verzamelen. Ik moet wel zeggen dat ik alleen naar workshops ben geweest die vooraf waren aangemeld. Deze hadden daarom een voor de workshop verantwoordelijke persoon die een ruime inleiding gaf

over het onderwerp. THATCamp The Hague was een leerrijke ervaring, voor mij een eerste kennismaking met dit formaat bijeenkomst. De behandelde onderwerpen waren interessant en de sfeer op de conferentie was goed. Dit is voor herhaling vatbaar."

Open sfeer

Mari Smits, historicus bij Huygens ING: "Het afgelopen jaar nam ik bij diverse gelegenheden al kennis van onderdelen van de digitale geschiedenis. Tijdens het THATCamp heb ik dan ook vooral de gelegenheid benut om te 'ruiken' aan praktische toepassingen. Zo nam ik deel aan een sessie over programmeren met JavaScript, maakte ik kennis met Prezi als alternatief voor Powerpoint-presentaties en initieerde ik zelf een sessie over websites bouwen. Verder raakte ik onder de indruk van de spectaculaire ontwikkelingen rond de herkenning in niet-schriftelijke bronnen. Wat me het meest is opgevallen was de open sfeer. Zonder verplichte nummers – afgezien van de plenaire sessies als start en einde van het THATCamp – lag de regie in handen van de deelnemers zelf. Dit bood tevens de gelegenheid om kennis te maken met vakgenoten in het land."

thehague2014.thatcamp.org

Deelnemers tijdens een workshop aan de slag foto Milo van de Pol

KORT

Standaardwerk WOII verrijkt doorzoekbaar

Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog is sinds kort online doorzoekbaar. Eerder was het standaardwerk van Loe de Jong al integraal te downloaden via de website van het NIOD. Met behulp van een bijdrage van CLARIN-NL verbeterde het NIOD samen met de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit, het Meertens Instituut en DANS de doorzoekbaarheid van De Jongs werk. De data zijn nu bovendien beschikbaar in de vorm van Linked Open Data, zodat de dataset gekoppeld kan worden aan externe datasets, zoals Wikipedia. In hackatons worden programmeurs uitgedaagd om praktische toepassingen voor de datasets te ontwikkelen. (ER) *niod.nl*

DiXiT: netwerk voor digitale edities

In samenwerking met een aantal universiteiten en editie-instituten uit Europa heeft de universiteit van Keulen van de EU subsidie gekregen voor een opleidingsnetwerk voor digitale wetenschappelijke edities. Het doel van het netwerk is om onderzoekers op te leiden die in een tijd van veranderende media en technologieën de betrouwbare bronnenuitgaven kunnen maken waar het historisch en letterkundig onderzoek behoefte aan heeft. In het kader van dit programma kunnen 12 jonge onderzoekers en 5 ervaren onderzoekers worden aangesteld. Bij Huygens ING gaan in april twee onderzoekers aan de slag. Ze richten zich op respectievelijk een business model voor de digitale editie en de mogelijkheden om online invoer voor de digitale editie te combineren met technisch complexere infrastructuur. (PB) *dixit.uni-koeln.de*

Croatian Memories: omgaan met verleden

Croatian Memories is een door het Ministerie van Buitenlandse Zaken gefinancierd project waarin burgers uit Kroatië zijn geïnterviewd over gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog, de Joegoslavische periode en de oorlog in de jaren negentig. De beschikbaarheid van de getuigenissen beoogt bij te dragen aan de ontwikkeling van een pluriforme en democratische samenleving in Kroatië. Het project is uitgevoerd door 'Documenta - Center for dealing with the past' in Zagreb in samenwerking met de Erasmus Universiteit, Universiteit Twente, DANS en het bedrijf Noterik. Bij veel interviews is een Engelse ondertiteling beschikbaar. Het project is afgerond, de meeste interviews (door DANS duurzaam gearcheveerd) zijn vrij toegankelijk. (RvH) *croatianmemories.org*